VII. Arhiepiscopia Aradului

VII.2. Protopopiatul Ineu

VII.2.09. Parohia Ortodoxă „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”- loc. Bocsig

A. ISTORICUL COMUNITĂȚII PAROHIALE.

Primele mărturii despre localitatea Bocsig le avem sub numele de Bakszeg (după istoricul Fabian) şi Bakolszegh precum si Baconyszeg (după istoricul Marki Sandor). În jurul anului 1932 găsim comuna cu numele Karagheorghevici după numele proprietarului acestui domeniu Alexandru Karagheorghevici.

Documentele Academiei Române vol. I sec. XI-XIII litera c, pag. 17-13 consemnează faptul că înainte de anul 1200, proprietar al acestor locuri a fost Beke Grigore, tatăl Banului Luca si a fratelui său Ioan. Aceştia au fost deposedaţi şi scoşi în anul 1199 din proprietatea Mănăstirii Dienius (Sf. Duh). La fel e consemnat faptul că în anul 1258 era proprietar al moşiei Tămand comisul Both descendent al familiei Beke al cărui urmaş cu numele Dionisie ar fi întemeiat un sat pe locul numit azi Dealul lui Băltău. Sunt indicii că nobilul Beke sau un urmaş al acestuia a purtat numele de Boc sau Boca nume frecvente în acea vreme. Istoricul maghiar în lucrarea Codex Diplomaticus reproduce un document din anul 1263 în care se adevereşte că Voivodul loan al Beiuşului si fraţii săi Boc şi Ball s-au împăcat cu Nicolae fiul lui Candea din Zlatna.

De aici presupunerea că numirea comunei Bocsig provine de la o căpetenie care a avut un rol hotărâtor în întemeierea ei traducerea acestei numiri însemnând – reşedinţa lui Boc – sau reşedinţa lui Bocu (Boc + Szeg; szeg-reşedinţă; Bocszeg-Bocsig).

Ocupaţiile tradiţionale de baza ale locuitorilor comunei au fost agricultura și creşterea animalelor, cu accent pe cele de tracţiune. Aceasta este înfăţişată în Conscripţiile din secolul al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea care atestă folosirea în comună a păşunilor şi pădurilor moştenite din vechea formă a obştei teritoriale româneşti precum şi existenţa asolamentului bienal şi trienal, cunoscându-se sistemul împărţirii pe tarlale, semn al unei agriculturi evaluate.

Creşterea animalelor îmbracă forma păstoritului local sau sedentar, caracterizat prin păşunatul în turmă în timpul verii pe păşunea satului, iar în timpul iernii prin furajarea animalelor în cadrul gospodăriilor.

Cea mai mare parte din suprafaţa de pământ este cultivată cu porumb și grâu. Pe lângă agricultură şi creşterea animalelor din rândul ocupaţiilor secundare a unei părţi a locuitorilor a fost vânătoarea şi pescuitul, îndeletniciri care în condiţiile unei economii naturale închise din epoca feudală au avut o pondere apreciabilă în gospodăria ţăranului. Una din consecinţele acestei stări de fapt este și perpetuarea în tradiţia populară a unor elemente străvechi, legate de practicarea acestor ocupaţii.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Bocsig se ridică la 3.231 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 3.553 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (92,6%), cu o minoritate de maghiari (1,58%). Pentru 4,77% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (74,13%), dar există și minorități de greco-catolici (10,55%), penticostali (4,05%),

baptiști (2,29%) și romano-catolici (1,7%). Pentru 4,74% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

B. ISTORICUL BISERICII PAROHIALE.

Date istorice scrise despre vechimea creştinismului și a bisericii ortodoxe din vremuri străvechi, nu sunt. Prima biserică a bocsiganilor despre care nu se știe cine a sfînțit-o, se pare a fi cea de pe dealul zis a lui „Băltău", dinspre satul Mânerău, care in anul 1857 când i s-a făcut un inventar avea in posesie cărți vechi de cel puțin 300-400 de ani; Această biserică a deservit satele: Bocsig, Iercăstău și Chiș Tămand. Primul preot al bisericii din Bocsig a fost Ioil Stanciul potrivit recensământului făcut de austrieci în anul 1746.

O altă biserică a fost construită începând cu data de 15 iulie 1895 si sfințită la 21 noiembrie 1897. Această biserică, deși din cărămidă a prezentat cu timpul multe crăpături la fundații și ziduri, fiind necesare multiple reparații capitale; pentru aceste lucruri la data de 12 mai 1929 preotul paroh împreună cu credincioșii au hotărât aprobarea planului și a devizului pentru edificarea noii biserici parohiale care va fi mutată la drumul principal pe un loc obținut prin expropriere.

După numeroase cheltuieli și jertfe la data de 30 octombrie 1932, biserica a fost târnosită de către episcopul Grigorie Comșa. După sfințire, biserica a avut nevoie de reparații la acoperiș și pereți, dar în anul 1962 era gata reparată și acoperită cu tablă așa cum o vedem și astăzi.

In anul 1985 s-a vopsit tabla de pe acoperiș și s-a zugrăvit exteriorul bisericii; în anii 2002-2003 s-a introdus încălzirea centrală, exteriorul a fost tencuit și zugrăvit din nou, tabla acoperișului a fost vopsită, mobilierul de asemenea. În anii 2012-2015 s-a tencuit și vopsit turnul; biserica a fost înfrumusețată cu o catapeteasmă din lemn de tei, sculptată de meșterul Tinu Voie din Nadişul Românesc, județul Sălaj, icoanele au fost pictate din nou pe fond de foiță de către pictorul Anton Laurențiu împreună cu soția sa Roxana, pardoseala de ciment a bisericii a fost schimbată cu una din marmură albă iar cu această ocazie s-au introdus și serpentine pentru încălzire.

Biserica a fost resfințită în anii 1985, 2003 și ultima dată în 10 mai 2015 de către IPS Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

ARHITECTURA. PLAN, DIMENSIUNI, MATERIALE DE CONSTRUCȚII

Biserica, este zidită în formă de cruce, cu lungimea de 33 m, lăţimea de 8 m şi 16 m la strane, este construită din cărămidă, pe temelie de piatră, acoperită cu tablă. Are trei turle pe care sunt montate trei cruci, toate deasupra pronaosului, în turla din mijloc se află clopotnița cu cele trei clopote. Uşile de la intrare sunt din lemn masiv.

[PICTURA] Pictura bisericii a fost realizată în tempera, în stil neo-bizantin, fiind executată de pictorul de categoria I-a Gheorghe Vânătoru din Bucureşti între 25 mai 1963 și 8 august 1964 - pictura constând la acea vreme 49.177 lei.

La data de 8 septembrie 1964 cu mare fast, pictura bisericii a fost sfințită de către IPS Teoctist Arăpașu, pe atunci episcop al Aradului.

[ANEXE]

Parohia nu a avut casă parohială până în anul 2008 când la inițiativa pr. dr. Flavius Ardelean pe atunci paroh s-au demarat lucrările de construcție; aceste lucrări au fost finalizate între anii 2012-2013 de către pr. Oneț Bogdan, actualul paroh. Casa parohială a fost sfințită de către IPS Timotei, Arhiepiscopul Aradului, la data de 10 mai 2015.

[OBIECTE VECHI DE CULT, MANUSCRISE ŞI CĂRŢI VECHI]

Biserica nu deține lucruri de valoare.

[ŞIRUL PREOŢILOR]

Ioil Stanciul – primul preot Petru Feier (???); Petru Popovici (???), Nicolae Papp(1849-1868), Alexandru Papp (1868-1917), Traian Papp (1917-1946)-parohia I; Alexandru Maneran(1926-1947)-parohia II; Vancu Petru(1949-1952)-parohia II; Ioan Ageu(1946-1969)-parohia I; Petru Sălăgean (1952-1953) - parohia II; Gheorghe Mihu (1953-1959)- parohia II; Vasile Frențiu(1969-1979); Boita Iosif (1981-1999); Flavius Ardelean (1999-2012); Bogdan Oneț (2012-prezent)

Cântăreți de cinste: Ivantie Vidu, Nicolae Robu (primar), Vodă Gheorghe, Vodă Ioan, Ciul Teodor, Vodă Ioan, Robu Teodor (dirijor de cor), Palcu Pavel (Istimie), Abrudean Nicolae, Robu Teodor (1953-1984), Pavel Nicolae (Covaci), Iercoșan Teodor (Hașcu), Palcu Teodor, Cilan Ioan (1994-prezent)

C. CIMITIRUL.

Biserica nu deține cimitir, toate cele trei cimitire de pe raza parohiei sunt trecute în folosință publică dar sunt administrate astfel: două de Parohia Ortodoxă Bocsig și unul singur de Parohia Greco- Catolica din Bocsig

Nu avem personalități importante înmormântate în cimitire decât preoți care au slujit în Bocsig, directori, profesori și învățători ai școlii, (Bodai Alexandru-notar)(principesa Persida Karagheorghevici).

D. ACTIVITĂȚI CULTURALE ȘI FILANTROPICE ÎN TRECUT

Corurile bisericii au fost renumite pentru cântarea lor bazată pe cântările tradiționale din această zonă, fiind mereu remarcate la concursurile la care au participat.

E. PROFILUL ACTUAL AL PAROHIEI. Ocazional, parohia organizează pelerinaje la mănăstirile din țară și are un grup de cateheză, format mai mult din copii.

Începând cu anul 2013 există și un parteneriat între Biserică și Școală numit „Un licăr de credință” la care participă elevi și profesori ai Școlii Gimnaziale ”Vasile Pop”.

F. DATE DE CONTACT PAROHIE. Hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”;

Oficiul Parohial: localitatea Bocsig, comuna Bocsig, nr. 488, judeţul Arad, telefon: 0257/325164

Bocsig, 01.06.2015 Pr. Bogdan Oneț